

DEPOT LEGAL

MỖI SỐ MỘT CẮT

DEPOT LEGAL
N° 1036

JEUDI 3 MAI 1925

NĂM THỨ HAY-SỐ 310

TRẦN-ĐẤT-NGHĨA
TỔNG-LÝ

Giá bán nhật trình
AN-HÀ
Trọn năm.....5400
Sáu tháng.....3 00
Giá bán riêng nhật
trình L'APPEL
Trọn năm.....6400
Sáu tháng.....4 00
Giá bán chung hai bên
Trọn năm.....10400
Sáu tháng.....6 00

AN-HÀ-BAO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUOC-NGU DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles

NHÀ BÁO Ở TẠI ĐƯỜNG—Boulevard Delanoue—Cantô

PHẠM-KY-XUONG
CHU-BUT

Về việc mua bán hay là
mua nhật-trình hay là gửi
bài đăng báo xin đề thơ
cho M. Trần-Đất-Nghĩa

Lúc mua báo xin các
ngài chiếu cố, gửi số tiền
luôn, hẳn-quan lấy làm
thăm cảm.

PHÂN SỰ CỦA QUỐC-DÂN đòi với tờ báo là thế nào?

Tuần trước đã giải bày phận sự của tờ báo cốt là cái cơ-quan để khai tâm mở trí cho quốc-dân, bảo thủ sự sinh-lớn, bảo vệ thông-minh, ăn-mặc được người phải chủ tâm quan-cảm để giúp cho từ báo thành-dại, ngôn lộ hoàng khai, tiệm cách nào mà phụ tá giới-thiệu làm cho từ báo trong nước được thanh-hành, quốc-dân thêm bảm mộ đọc báo.

Quốc-dân ta đã rõ cái cảnh-ngộ khó-khăn trong phận-sự của tờ báo đối cùng quốc-dân ta trong buổi này là buổi trình-độ của dân trong nước còn kém thấp, học-thức mới vừa được mở mang, mà quốc-dân ta muốn tròn nghĩa vụ, cho được đem cái quan tâm ra mà đối với tờ báo thì ta phải làm sao đây? hữu ích lên toàn-thể ta, để nhà-ở ta, đến đất-nước ta, nên ta nên quốc-gia, tương-nhà-cửa ta ta phải không-trọng tờ báo. Bất cứ là báo nào, ta cũng phải xem tờ báo như của chung, vật báu trong xã-hội ta vậy. Ta phải chăm-nom, mong-mỏi cho tờ báo mỗi ngày được trở nên hay, được thông-dung cho cùng đến lân hương khắp chốn.

Bà hay rằng: nghề làm báo ở nước ta lắm nỗi khó-khăn, chức-nghệp của các chủ-bút rất nặng-nề, nhà làm báo và quốc-dân mà phải lao-tâm khổ-tử, tại ta phải hoài niệm công-lao đó và phải có lòng nhiệt-thành, làm cách nào cho báo-quán vững bền đời đời. Các nhà trí-thức có ý-kiến chi hay, ích lợi cho nước nhà thì cũng nên mách-báo cho nhà làm báo đáng lên cho mọi người xem; phải đem những tư-tưởng học-thức chi mới ra mà nghị-luận công-lô lên các tờ báo. Hễ tờ báo nào thanh-hành phát-dại, ngôn-luận cao thâm, thì ta phải đem qúi danh báo đó ra mà khen-ngợi bia-tặng, được đề-nâng tri-các nhà cầm bút, và tán-thành cho có nhiều nhà đọc báo. Phải lấy một lòng thành-thiết, yêu-mến tờ báo, chứ nên có chấp một hai bài trên báo mà ý-kiến chẳng cao, lời-lề lảm-thường rồi đem ra mà bình-phẩm chê-bại, đó là một điều xoi lọ cho nhau hại niềm hòa-nhà giao-diệp, làm như thế thì phải nhe cái cảm tình cùng tờ báo đó. Ta phải biết rằng: người có công phu lập ra một tờ báo thì đã chịu tổn-kém chẳng ít, chỉ

vì có lòng lo việc mở-mang cho công chúng, mà để danh về sau, chứ kỳ thật nào phải vì cuộc tư-lợi mà làm đâu! Có người ra cầm bút thì hàng công có làm nên cái sự nghiệp ưu-thuật trong xã-hội nào có ai toàn làm điều vô ích chỉ khuyết-diểm cái lương-y làm cho nhiều vị chẳng nhận được vào lòng, thì thế bất đắc dĩ, nên phải gặp cái cảnh-ngộ lời-thời đó; cần đọc và xét giùm cho kỳ cái nguyên-nhơn khuyết-diểm này, có khi cũng hoang-tâm tuổi trẻ chấp. Ta thử nghĩ: từ mong ơn Chánh-phủ cho mở báo-giới xứ ta, trải mấy mươi năm trường toả ánh Đông-Pháp, thì báo nào, tôn chỉ cũng cứ làm điều lợi ích, phổ diễn văn-minh mở-mang trong xứ; chứ chưa từng thấy tờ báo nào mà làm hại sự tấn-bộ của dân bao giờ? Như thế: ta hãy cố tâm giúp lợi dụng, tập đọc báo. Vì đọc báo có nhiều điều ích lợi cho mình: được mở-mang trí-thức, thấy được cách khôn-khéo về nghề-nghiep sinh-nhai, được tiên-khiển ngày giờ có thú-vị, để tránh việc chơi bời thiệt hại đến tiền-tài đến đạo-đức, cũng có thể mình tự mình cải-lương phẩm-cách thanh-tân cho mình, trong lúc mình đọc mà nhiệm được chuyện phải-chuyện đẹp và tránh chuyện quấy-chuyện buồn.

Tóm lại: ai công được rõ: tờ báo là vật rất quý thì quốc-dân ta hãy tán-thành hỗ-trợ cho báo-quán được vững bền lâu dài, ngõ bày những điều lợi ích cho quốc gia cho mọi người xem mà làm theo.

P. K. X.

Hoàn hải tân văn

MƯỜI BA TUỔI BÀ NỮ
TIẾNG CAO CỜ

Mới rồi tại một nhà xét ở Paris, có một cậu bé, đầu cở với hai mươi người lớn. Cậu bé ấy tên gọi là Aristide Grommer. Trong 20 người lớn danh cở ấy toàn là người danh giá cũ. Lúc cậu bé mới vào, thì ai cũng mỉm cười, có ý coi khinh, nhưng đến lúc cậu ta đi một vài nước cở rất chừng chần, thì ai nấy tỏ ý kính phục vô cùng. Cậu ta đi hết bốn cở nọ đến bàn cở kìn, trông qua mỗi bàn một tí lại đi một nước cở, một phút rưỡi thì đi hết 20 bàn cở, không dừng trước bàn cở nào quá 20 giây đồng hồ. Được độ giờ thì 15 người bị thua, sau đến bốn người xin hoà. Chỉ có 1 người là được thôi, nhưng công chập vật lắm. Ấy thế mới biết hậu sinh khá ấy thật.

(T. B. T. V.)

Ăn cướp làm lộng

Độ rày ăn cướp giết lên làm ra như tuồng chẳng kiện nề đến ai hết cả. Chúng nó làm thật là lộng quá! như trong tháng Avril này, chẳng nói đâu xa, nội tỉnh Cantô đây nghe ra cũng được 5, 6 đám, rồi khi cũng còn sót nữa là khác. Bám nào rồi lại, nếu chẳng có trợ oai, lại của quân nước ngoài cũng! Như đến 7 Avril chúng nó đánh tiệm chợ ở làng lân-lập thuộc quận Puqua-Hiệp, đã giết của lại còn bán chết hết 1 người, và 1 người bị đạu rĩa trúng nắm cạp con mắt mà phải mù. Đó là những dân làng đến tiếp cứu mà phải làm nạn rất nên thương xót! cảm cách vô cùng!

Đêm 14 Avril lúc 12 giờ khuya, chúng nó áp đến đánh lò gạch ở xóm-chải, bờ dưới sông Cantô, cách châu-thành chừng 1.000 thước, bán trúng 2 người bị bệnh và đoạt thâu trên 1.000.000 Qua đêm 17 Avril, chúng nó đến đánh chành (nhà Pháo-thải-Nguyên ở tại chợ Cáo-von). Thật là quá gan! giữa chợ phố xá đầy dẫy, người ta đông đảo mà chúng nó chẳng sợ chi hết, dám đến đó mà đánh lấy tức được 7, 8 trăm đồng bạc, lại còn bán súng trúng 8, 9 người dân làng đến tiếp cứu.

Mới đêm 21 rạng 25 Avril đây: chúng nó lại đánh nhà của Hương kiếm Trươn ở Chợ-giữa gần nhà-thờ cũ cách châu-thành Cantô chừng 2 ki-lo-mét. Chúng nó đi 5 chiếc xuồng ghé đậu ngay bên tài gia rồi áp lên đóng cửa và nhà bữa tu sắc, tò cây, tòm thâu vàng bạc quần áo rồi xuống xuồng bơi qua bờ bên kia sông bỏ xuồng lại đó rồi đạp đường bộ trốn mất. Đánh tài gia bị bệnh và lấy của hết thấy phỏng tính chừng 1.000.

Trong mấy đám ăn cướp này, nghe lại thì đám nào cũng không ná-tróc chúng nó tại trận được. Cứ bắt theo miệng của tài gia khai nưag tên nhin mặt được mà thôi. Mà bắt tại trận ít được cũng phải, vì chúng nó có súng, người đến tiếp thì tay không, hoặc xách roi theo, thì tài nào mà cự cũng súng cho nó; dầu rằng trong mỗi làng thì nhà nước đã có cho người hương chức giữ súng để phòng cơn cướp giữ mà bán. Song hương chức giữ súng, hoặc diện chủ có súng thì đi ra nhà bị ăn cướp, rồi thường khi mở ăn cướp đánh dân, thì các ông chủ-cả mang súng vừa đến đó thì đã tâng-hoảng mất hết chỉ nghe tin hoặc theo dấu bắt người chúng nó mà thôi. Nhưng mà nghĩ ra trong những người bị bắt người đó, cũng vị tại là ăn cướp thiệt, có khi bắt nhầm người ngay thì-oàng là tội nghiệp cho họ đó.

Ăn cướp! ăn cướp! thật lúc này ăn cướp dường như vũ-đ; làm cho lương dân chột là ở thôn hương đêm năm không yên giấc? Thiết tưởng độ rày mùa lúa mới vừa gặt rồi, mọi người ai cũng còn lúa nhiều ít trong bồ, chưa lấy chi làm túng ngặt lắm, mà chúng nó còn làm như thế làm thế nào nữa???

Hiện nay, tuy nhà nước có phát súng cho mỗi làng, trí cho vị hương chức giữ lấy súng mà ngăn-ngừa ăn cướp. Song chúng nó càng lừng lẩy phá hại lương-dân một ngày một thêm. Vì tại sao? nếu chỗ tương chẳng lắm; thì một là tại người mình ít đồng lòng tiếp nhau, hai là tại số súng phát trao ít lắm. Tài nào một cây súng già cạo vị hương chức, nên vị này ở cách xa nhà bị ăn cướp đánh, mà làm cho chúng nó dáo-núng?

Còn chẳng có súng, nhơn-dân cũng khổ mà hết chúng nó được? Nên là làm ương chẳng phải là thảo-tục mình thì tại chịu ra trí mạng liễu thân mà gánh việc rủi-ro xảy đến!

Vậy muốn ngăn-ngừa trộm cướp, thì việc canh-tuần trong làng cần phải lập thêm cho nhiều chỗ và cho nghiêm-nbạc, ban đêm dưới sông ghe biển đi cho tít-tường, tăng thêm số súng, tăng lính là 3 cây, tăng nhỏ 2 cây, phân ở cho đều khoản, lại lựa những dân trong làng tánh hạnh tốt chừng 10 người cho tập bắn súng cho nhuần-nhà để thay phiên mà phụ lực cùng vị hương chức giữ súng được mỗi khi có ăn cướp đánh đầu, tựu đến tiếp ứng cho nhậm-lệ. Còn việc đi biển đi tuần trong làng cũng phải lập lệ mà nghiêm-cấm chẳng được thừa cơ mượn lính mà làm ngặt dân lành hoặc ghe buôn mà kiếm tư-lợi, và kẻ giữ súng thì bao giờ cũng phải nhớ súng đó là của công nhà nước giao cho mình mà để trừ gian-giáo; chứ chẳng phải của nhà mình mà để đợi chừng nào ăn cướp đến đánh mình sẽ bắn, hoặc ban ngày lấy súng đó đi săn thịt chim cò mà dồng tiếng cho phận mình. Rồi hai việc nói trên đây thường nghe công chúng phản-phận như là ghe biển và kẻ giữ súng thường vì kỷ cở ít bay vị công.

Vậy sở-kiến mạn trên đây nếu có thể được giúp ích cùng nhà nước trong việc bảo thủ điều yên-ổn cho lơ dân; thì xin nhà-nước sớm bày p'ong-chức để tập trừ trộm cướp, kẻo chúng nó làm một ngày một lộng. Mong thay!!!

A. H.

Một tay làm mấy hàm nhai?

Cái câu hỏi, treo trên đầu bài này không phải là khó trả lời. Ai cũng biết một tay làm có nhiều cho làm lui năm bảy, mà có ít hơn hết thời cũng có đôi ba hàm nhai chớ gì. Nói cụt ngắn như thế thì, khó hiểu quá, vậy sẽ ra ngày giờ dư công nên báo rộng mấy chữ tay làm mấy hàm nhai để hiển cho bon thanh lo tiem mới, kiem la... mai

Những cha mẹ có con cho vào trường mà học tập, chủ ý của họ đều mong rằng ngày sau được thấy con làm quan kế bảm ông người thừa thế, được mà ngồi vuốt râu mà lãnh chức cở. Cũng có người có cái hợc khác một chút, quyết cho con học hành cho thông thạo đulúc thanh nhơn, đưa bời trog trường thương mại, tranh lèo giết lái tôm lại lột một mớ lợi quyền của khách ngoại bang. Nhưng lúc rảnh rang, ngời mà nghĩ cho cái thàng con ngày sau không có một đồng vốn đáng tử, thì mong gì đâu buôn bán với ai. Và lại người An-nam mten chưa có ai hảo tâm dám xuất vốn ra để cho kẻ có tài ganh đua cùng Chà-chet!

Cái thàng con đang còn b... là b... b... là b... trong trường kia, mà cái người làm cha ở nhà lại mong cho ngày sau nó lọt vào học trường, thôi là khỏi bở ra mấy đồng vốn, là mấy đồng tiền mình đã kiếm cũng mà chưa thấy ở đâu. Không ham làm quan, ai mà chịu làm con gá nhốt trong hội, ai chẳng muốn làm con bặt hay ngoài đồng, nhưng cái thế nó bắt phải làm quan là phần nhiều như vậy.

Nghĩ cho trong nước ta số quan lại cũng chưa đến nỗi dư dùng, thế thì cái bình ham làm quan cũng không phải là một bình đáng lo. Làm quan mà công bình chánh trực, làm quan mà thương nước mền dân, làm quan được như thế nên tranh nhau mà vào địa vị ấy. Nhưng trước khi ra một được ông quan thời phần nhiều phải trải qua mấy chức tước thông nho nhỏ. Mà trong lúc còn làm tước, một tay làm biết mấy hàm nhai? Lương bổng từ 100.000 trở lại mười mấy con mắt ngày nào cũng tươi tươi lắm lắm lịch treo trên vách gạch. Nhưng có lãnh lương rồi phải phải kết, người nhiều dóm lại tháng này thiếu nửa! Nếu ai khéo dừ thì khỏi thiếu nợ là may.

Nếu mỗi người đến biết lo mà làm cho sanh lợi ra, trả nhờ bán đồ vật, người lớn lãnh đồ may, dân đó có phần biếu làm sao không dư dật được?

Một tên chệc ở làm công cho tiệm, vợ ở nhà bảo nước đá bán ra, lời lớn nghĩ chẳng là bao, nhưng cũng dư cơm ngày 2 buổi.

Tiểu rằng cái hay của người An-nam ta lại thộn mặt không làm còn sự xa-xỉ ăn mặc rồi đua nhau mà chất lị.

Lê-vô.—HỒ-VĂN-MIÊU

Cái hại về rượu

Một nước nào muốn đứng vững-vàng, bền chắc, tất nhiên phải rèn đúc cho nhiều thần công, đại bác, nhưng mà cũng phải có binh cường, tướng mạnh, trí thức hùng dư, nên dưng vậy rồi, cả hỏi ai là quân địch cùng ta? Ấy là rượu.

Sao gọi rượu là quân địch của ta? Công vi nó làm cho thần lực của ta hao mòn, mau hơn là sắt phải sét áu! Rượu nó làm cho trí não ta u ám, như sương sa mù trên biển cả. Rượu nó hại mạng người nhiều hơn binh hỏa lao. Rượu nó làm biết bao nhiêu người phải góa chồng, bao nhiêu mồ-côi cha, nó chính là mối hại nhất. Như vậy phải làm sao cho thần lực đặng cường tráng, cho trí não đặng thanh bạch, cho trẻ khỏe khỏe mạnh, vợ-khỏi-khóc-chóc, con-khỏi-khóc-cha, cho xã-hội-khỏi-hao-mạng-người. Thì chớ nên uống rượu nhiều.

Kim-dit-Vàng

Giá chơn nan biện

Tuần tới số 309 ngày 26 April 1923, nơi trang thứ nhì bài "MỘT ĐAM NHƯN MẠNG TẠI CAIRANG", xin khán quan nể ý theo những lời-lẽ trong bài đó cho lắm; vì e còn có nhẽ mơ hồ giả chơn nan biện. Và lại vụ này Tòa-án còn đang nới dăng tra-vấn đặng mịch tâm áo lý, lẽ chẳng nên đổ thuyết nhiều lời mà làm cho lòng người bán nghi bán tính. Vậy nên ngoài cái tấn bị-kịch một đàng ghê gớm mà Liên-Sông thích từ từ-Soi tại Cái-răng trong ngày 18 April, lúc 7 giờ tối, hẳn báo xin trung lập những nguyên-cớ chỉ khác, nhất là việc oan-khiên và neo-tiểu-đồ của 2 bên tên bị.

A. H.

Tiêu đàm

Bài thuốc chữa bệnh đui

T. gặp P. liền hỏi rằng: "Cách bạn nắm qua rồi, chẳng gặp nhau, nay gặp nhau lại anh tật nguyên thế ấy thật là buồn! P. trả lời: "tiếng ai nói là tiếng anh T. thì phải? em lấy làm vô phúc quá nê... mang phải tật mù; chẳng biết thuốc chi mà chữa cho hết bệnh!"

—Ồ phải! tôi nhớ rồi, để tôi chỉ thuốc cho anh,
—Ồ đâu?
—Anh chịu khó đi đến ngã tư kia có con mẹ bán quán đó...
—Tôi phải làm sao?
—Anh bảo nó chửi một hồi thì hết, chớ gì?
—Bọn nó là tiên-nữ sao?
—Không, không, nó là con quỉ sống đó, nó hồn lắm. Tôi nghe người ta nói hễ ai thiếu tiền nó mà chẳng trả cho nó (vì nó có cho người ta vay bạc) thì nó chửi...
—Chưa ăn, chớ nó chửi gì mà thấy dương chứ gì.

Phúc-bôn-Từ

THỜI SỰ

Giá bạc

Thứ sáu... ngày 27 April... 7 f. 95
Thứ bảy... ngày 28 April... id
Chủ nhật... ngày 29 April... id
Thứ hai... ngày 30 April... 8 00
Thứ ba... ngày 1 Mai... 8 00
Thứ tư... ngày 2 Mai... 8 05
Thứ năm... ngày 3 Mai... 8 00

Giá lúa

Lúa chớ đến nhà máy mỗi tạ 100 kilos là:
Thứ sáu ngày... 27 April... 5 10 à 5 20
Thứ bảy ngày... 28 April... 5 10 à 5 20
Chủ nhật ngày... 29 April... id
Thứ hai ngày... 30 April... 5 15 à 5 22
Thứ ba ngày... 1 Mai... 5 16 à 5 22
Thứ tư ngày... 2 Mai... 5 16 à 5 24
Thứ năm ngày... 3 Mai... id

Chợ gạo

18.000\$ TRẦM THỦY

Chợ Thái-Tau thuộc về ban Fockien chớ 4.025 bao lúa trong chiếc ghe chài số 6357 mượn tàu Kong-liap đồng về Chợ-lớn. Tàu đó g cũng nhiều chiếc chài khác, song chiếc chài của Thái-Tau thì ở giữa. Lúc đi đến kinh thành thì bị ghềnh ghềnh được đôi phải đập vào ghe khác làm cho chiếc chài số 6357 bị bể nước lẫn chảy vô, bao ghềnh rách hết sức mà người nước trôi ghe; song không động, ghe phải chiếm nơi đáy nước.

Sự tồn tại tình ra ước được 18.000\$

Caukê

TRỘM TRẦU

Tối hôm 12 April chủ bán Xên ở ngụ Vĩnh-xuân bị ăn trộm bát 3 con trầu. một chướng nhất 6 con; mà nó lượ 3 con trầu nhứt cỏi mất.—Bỏ.

TRỘM TRẦU NỮ

Qua đêm 15 April M. Xá Tam ngụ Vĩnh-xuân cũng bị ăn trộm bát 3 con trầu.— Thôi lo mua lớp khác.

TRỘM BẮT TRẦU NỮ

Được qua đêm 21 rạng một 22 April ông chủ T... ở làng Vĩnh-xuân cũng bị trộm bát 3 con trầu.— Nghe nói có bắt được bọn, lang còn đương tra vấn.

3 đám cộng 9 con, Tam tam như cũ. ôi Nam nào hề qua mùa này thì trộm cắp như vô tay, mà nhứt là trầu với bó là miếng mồi của chúng nó.

Chừng nào cho hết chủ phồn, chủ chưa, chủ hoa-trư?

Sổctrăng

BẢO HẠI QUẢ

Từ hôm 18 April đến nay, thấy rầu rầu kể lên hỏi bay chưa? người xuống trả lời với câu nói xui xít: "thầy dẫu... từ ngày may giáng-miền-giáng... bởi thăm thì có người đến lại rằng, ngày 18-19 ai có muốn thăng thiên như

Tân-Hơn thì cỡi phi công Poulet, công nghệ cho lớp trước không thấy động thần công quảng đại, công tiện ưư ngày xem qua cho rõ, đề đầu báo quá làm đi lên đi xuống trời bốn cây thế, còn người què mùa còn xa nhiều hơn nữa, dẫu vậy còn bại là phi công, đôi cơm, khát nước, bụng đói còn kén chỉ cơm thiếu nên dùng vài lát ăn nấy, còn nói gì nước uống, tay-phải phải đóng các Sahara, nhưng cũng phải uống nước ao cạn, giêng khô, châu chái khô sở biết bao, ai thường giữ vệ sinh, mà làm cảnh tượng như vậy, tưởng công nhảm mắt danh liêu cho về từ số định mà Ham coi máy bay!!!

TIỂU NAM MÃ NĐO QUẢ

Bữa dịp buổi mới Kim-Dit vào hàng(?) bảo nếu hai tờ mị vị tiếm, làm xong thăng từng con bưng lên, nó đề K.D. mà nó đề dưới; K.D. bảo nó: nấy, máy đem tờ mị xuống dưới, cho chủ máy ăn, nếu mị gì nguội ngất vậy? thăng từng cũng có hồi lại: bà, cái lấy thấy chưa ăn sao biết nguội? bạn tôi cũng tức cười, tôi bèn nạt thăng từng con, nếu máy nói tờ mị nóng hổi, sao máy thực ngón tay cái của máy vào trong họng?—Cu-son-sa-lu-bệt, bỡi chệch ở đơ quá!

Kim-dit-Vàng

Lai-thiếu

MỘT ĐU ĐAM CHỀM

Ngày 21 April lúc 6 giờ tối, 2 tên bạn ghe là Hườn với Lê ăn uống với nhau một tiệc trong chiếc ghe đầu ngay là ghe Xương-Hòa (Lai-thiếu) Rượu vừa bưng mặc, Lê mới tỏ cùng Hườn, 2 ta chung nhau một tiệc đây, niếm bưng, hứa muốn cho được lâu dài khấn khịch, thì ta thích huyết đoan thế, các máu đỏ chuông vô rượu mà muốn với nhau. Nói rồi Lê lấy dao chẻ đầu ngón tay trở bên tả nhô máu vào ly rượu của Hườn, tới phiên Hườn, nó chẳng làm như vậy, trở lại bắt mợ Lê rằng: ngón tay là máu thật của máy mà máy còn bầm chẻ được, có lẽ một ngày kia máy sắc cổ tao cũng được chẻ chẳng không? Nói rồi Hườn giựt dao chém trên đầu Lê một dao rất bặng, Lê bắt tinh te nhàu xuống rạch.

Hườn chực lảng Tán-thời (Lai-thiếu) hay được tới nơi đem Lê lên bờ và thấy tên Hườn cũng bị vết tích máu chảy cùng mình, chẳng rõ được, ai chém Hườn?? (Hay là nó thấy nó đã lỡ tay chém Lê, rồi tự ch... mà đồ thừa 2 dằm chém lộn với nhau... sao chớ!) Lẽ ra đêm 2 người bị vết dằm nhà thờ này Lai-thiếu mà băng-bó và mở dằm tra vấn.

Vùngtau

AN TRỘM PHÁ PHI CÔNG

Phi công G... được lệnh nghỉ một tháng ra ở nhà hàng (Hôtel de la Plage) tại Vũng-tàu (Cap Saint-Jacques). Ngày 22 April gian nhân lên vào phòng đạo cái bóp-phoi có ngòi, trong đó có đựng 135\$ (bạc giấy). Phi công chẳng biết ai mà ngời. — Sở tuần thành làm ăn kết.

Dip Tôt

Có người muốn bán 10 cái xe kéo con mới—Giá rẻ.

AI muốn mua xin do nơi báo quán An-Hà Cantho.

Lời rao

Muốn chương một số đất khẩn tại làng Vĩnh-binh (Rạchgiá) có vườn hoa-đỏ ngoại ngạch do rồi đoạt thành 800 mẫu, khai phá cây cấy rồi chừng 600 mẫu còn lại 200 mẫu rừng tràm. Có đứng bộ 200 mẫu.

AI muốn xin do nơi Nguyễn-văn-Phước Agent d'affaire (Rạchgiá)

Dấu - Từ - Bi

Nguyễn từ dấu này, đồng là Từ-Bi và hiệp với các vị thuốc khác mà chế ra, nên gọi tên là Dấu-Từ-Bi.

Dấu-Từ-Bi chủ trị các chứng kể sau đây hiệu-nghiem làm kinh phong, tê-thấp, phong nổi có để cùng thân mình, các thứ ghê, trặc tay, trặc chơn, nhức môi rêm cả mình, hễ dùng dấu này thì quả thấy công hiệu. Còn mấy nhà có con nít nhỏ thì nên mua để dành khi nó ho nóng, đau bụng, hoặc bị việu, ăn bú không tiêu, sanh chứng đau bụng sinh-bụng no hơi, hoặc có ghê ngứa, ghê phỏng, phỏng lửa, thối lỗ tai, các chứng này hễ dùng Dấu-Từ-Bi mà trị thì mau lành bệnh lắm.

Thiết là rất tiện dụng, mấy nhà có con nên lưu-ý.

Giá bán; mỗi ve lớn 0\$,70, mỗi ve nhỏ 0\$,30.

Có trữ bán tại tiệm Chụp-hình mới "Photo-Nouvelle" ở ngay chợ Cantho.

Photo-Nouvelle

Rue du Marché

à Cantho

Bán

1 cái xe hơi Huxson, 6 máy, 7 chỗ ngồi con mới tinh bạc.

1 cái xe hơi Buick, 6 máy, 7 chỗ ngồi, con mới, giá là 1.200\$00.

AI muốn mua do nơi hàng:

1 Garage T. D. NGHIA — CANTHO-VILLE

GARAGE
TRẦN-DAT-NGHIA

Cantho—(Cochinchine)

SỬA CÁC THỦ-MÁY:

Xe hơi, tàu hơi, máy lửa, xe máy máy may, máy viết chữ, máy nói, tủ sắt, vân vân.

Công việc làm kỹ-lượng, mau mà giá rẻ.

Có trữ bán vô số xe hơi, xe kéo và xe máy, máy may hiệu Singer và xe kéo mới.

Dầu nhớt, dầu xăng. Đồ phụ tùng xe hơi và xe máy vân vân.

Lãnh làm sườn nhà và hàng rào sắt.

Tại hàng có sẵn xe hơi để cho mượn đi chơi, cùng bao đi xa. Giá định nói luôn luôn.

CAFÉ RESTAURANT

Hing Hing

Gần nhà hội làng Tân an

Kính chào quý ông và quý thấy, tôi mới lập nhà hàng bán cơm tây, bán lẻ từ món par plat ăn món nào thì tính theo món ấy, tiệm tôi nấu ăn ngon, kỹ-lượng sạch sẽ, ban ngày đồ ăn khác ban đêm đồ ăn khác, có làm đồ như bánh tây, hoặc có đám tiệc chi thì tiệm tôi cũng bao lãnh mà nấu.

Vậy quý ông và quý thấy có đi Cantho xin đến tiệm tôi thì tôi sẵn lòng tiếp rước.

Giá rẻ !!! Gia rẻ !!!

KINH CÙNG QUI-VỊ RỒ:

Bỏ-biêu mới tiếp đặng một kỷ viết kẹp theo tờ áo "Porte-plume et le covoit" à remplissage automatique, cóagraf bằng métal nickelé đẹp lắm, không thua gì các hiệu khác.

Giá định bán rẻ, mỗi cây... 0\$,80.

AI mua nhiều về bán lại 12 cây, giá chắc là... 0\$,00

Thứ viết này không phải xấu mà bán rẻ, cũng là viết của các xưởng Langsa gọi qua, nếu giữ kỷ cao thì cũng dùng lâu đặng.

Kỷ này lại không bao nhiêu; như Quí-Vị cần dùng viết thơ đến mua mau mau kéo hết.

Xin để thơ và mandat cho:

M. Trần-Dat-Nghia

Quán-lý An-Quán An-Hà

Cantho.

TÌNH DUYÊN TÁI HÔI

Soạn giả

THÁI-TUONG-LONG—(CANTHO)

(TIẾP THEO)

Bà-Tham hỏi năm bảy tiếng Đặng-thị-Duyên ngồi im liêm một hồi lâu mới thưa rằng: —Thưa thiếu, bây giờ thiếu muốn gả cháu cho ai đó?

—Cháu ơi, thiếu không dấu gì cháu, thằng Trừ cháu mụ, vợ nó bất hạnh qua đời. Nó có bề thế cũng khá, cháu cũng đủ biết nó lâu nay. Mụ tính lo đời bạn khác cho nó, mà nó không chịu ai hết, nó lại có lòng thương một mình cháu mà thôi: Mấy tháng nay nó nói xa nó gần với thiếu hời, mà thiếu chưa dám nghĩ tới. Nay thiếu nghĩ bài đũa bảy lần bạn với nhau xứng lắm, một đáng thì vợ chết, một đáng là chồng bỏ hai đứa bảy cũng là cháu của mụ cũ. Hai đứa ở chung nhau rồi, thì sự sản này Đả-Tinh nó mề sạ vợ bé vợ mèn

thuộc về của cháu chứ ai?

—Thưa; thiếu thương mà dạy vậy, nhưng mà xét phận cháu khổ mà vàng lời thiếu được. Sách có câu: "liệt nữ bất giá nhi phu" gả liền chẳng lấy hai chồng. Và lại khi xưa chú thiếu đứng gả tôi cho Đả-Tinh thì tôi phải vàng lời chú thiếu biết Đả-Tinh là chồng mà thôi. Dẫu vật đổi sao dời, tôi cũng nguyện giữ lời chú thiếu mà thủ tiết cùng người mà chú thiếu bảo tôi trao thân gởi phận. Chớ tôi nhứt định không lấy chồng khác đâu.

—Cháu ơi; cháu biết một, chưa biết được hai; để mụ nói lại cho nghe: chữ tiết cũng có ba bảy đường, có khi biến có khi thường, từng quyền nào phải một đường chấp kín? Phải chỉ vợ chồng cháu đang lúc thương tưởng nhau mà trời đất phân li rồi chồng cháu chết, để gả thất lộn lại cho cháu, thì cháu cũng nên ở vậy nuôi con cho khôn lớn; giữ tiết như vậy cho là phải, chớ Đả-Tinh nó mề sạ vợ bé vợ mèn

bỏ dứt mợ con của cháu cả năm không hề lai vãng, mà cháu còn lo thủ tiết cho trọn niềm như bà Vọng-phu hay sao? Hề trai có vợ thì gái có chồng, ông ăn chả thì bà ăn nem đại gì mà chịu nhịn thêm vậy cháu. Khi cháu lành mạnh chẳng nói chi, rồi lúc cháu yếu thì lấy ai mà nương nỡ? Cháu bây giờ như thuyền giữa vờ, báo tố không kiếm nơi nương dựa; để chờ cho thuyền đắm hay sao? Tôi, cháu bảy nghe lời mụ cho xong đi mà.

Bà-Tham nhiều ngày khuyên bảo hai Duyên phải làm bạn với hai Trừ là cháu của bà, thì bà sẽ cho hết gia tài. Hề bà Tham nói vừa vừa thì thôi, bằng nói làm, cũng chỉ gục đầu mà khóc, vì lòng nàng còn thương chồng xưa là Vươg-Đả-Tinh lắm.

Bà Tham nghĩ rằng: mình dốt nhiều phen mà lòng sắt chùng mềm, uốn nhiều chuyển mắt cây không diệu. Nhắm thế không xong, bà khuyên Hai Trừ cưới vợ khác, Hai Trừ nghe cô nói

như vậy bèn than thở rằng: cô ôi từ ngày con hai Duyên bị chồng bỏ vợ ở với cô đến nay, tôi có lòng thương nó lắm. Chẳng có ngày đêm nào mà tôi không tư tưởng nó: dường như hình dạng nó chạm vào trong trí não của tôi vậy. Tôi đã từ thật cùng cô tính dùm cho tôi, nài nờ việc bất thành làm cho tôi rất buồn, chắc là không thể thấy mặt cô nữa.

Bà tham thấy bằng Trừ nàng nằng nằng một cho được con Duyên, mà thôi còn con Duyên thì tự nguyện không chịu lấy chồng nữa. Việc chẳng biết tính sao? Bà muốn dục hườn thừa cơ bèn nói cùng hai Trừ như vậy: thôi cháu hãy hườn lại ít ngày có sẽ nói nữa coi có hợp may cũng xong. Qua bữa sau bà Tham nghĩ ra một chước, tên kêu Trừ mà nói con Duyên nó chắc lòng chắc dạ lắm, có nói hết lòng cũng không được. Thôi nó muốn vậy cho nó vậy, cháu phải dụng cường quyền mà dùng áp nó có khi nó phải thuận Hai Trừ nghe qua

mắng lắm.

Bữa nọ bà Tham giả chước đi Chợ-lớn có việc phải ở nắng lại nhà người bà con một đêm; cây hai Trừ đến ngủ dùm nhà. Trừ chác đêm nay sao cũng toại chí bình an. Trước khi đi ngủ Trừ kiểm những chước phong tình mà trêu ghẹo, hai Duyên cũng cứ làm thỉnh dặc con vào phòng an nghỉ. Trừ bỏ người bèn đi chỗ khác. Nhắm hườn trời mưa rì rả, độ đến canh hai, ngoài sân tối như mực, còn trong thì một trau tơ góa vợ, một gái tơ góa chồng ở chung một nhà, nhưng riêng nhau là ai ở phòng này, tình cảnh lạnh hăm dọa khiến cho kẻ đa tình bởi bởi lết dạ Trừ nằm thao thức lâu trở không yên chớ cho gia tướng ngủ hết, trống trở canh ba, mới tắc cái đèn trên đầu giường tối đen, rồi lên xuống đất bỏ qua phòng hai Duyên mà... ,

(Còn nữa)

